

Frequently asked questions over de voorgenomen besturenfusie tussen Berg en Bosch Onderwijs en Gewoon Speciaal

Vragen mailen aan: besturenfusie@groenendijk.nl

A. Betrekking hebbend op het genomen intentiebesluit

- Vraag: Waarom is een intentiebesluit nodig?

Antwoord: Juridisch is een intentiebesluit niet verplicht, maar het is in de sector onderwijs wel heel gebruikelijk om, als er serieuze plannen zijn om te fuseren, een dergelijk besluit te nemen. Dat wordt gedaan omdat een bestuurlijke fusie een ingewikkelde zaak is, die een grondige voorbereiding vergt. De bij de fusie betrokken organisaties moeten goed weten 'wat de andere partij' heeft en doet en dat dient te worden onderzocht. Bij het nemen van een intentiebesluit spreken partijen af dat zij een dergelijk onderzoek gaan uitvoeren en dat zij, als de resultaten daarvan positief zijn, tot de fusie zullen besluiten.

Een tweede reden waarom een intentiebesluit wordt genomen is dat een bestuurlijke fusie niet een zaak is waar een bestuur zelfstandig toe kan besluiten. Een bestuur heeft hierbij altijd de goedkeuring van de Raad van Toezicht (RvT) nodig en ook de instemming van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad ((G)MR). Door te werken met een intentiebesluit wordt ook een punt gemarkeerd dat zowel de Raad van Toezicht als de (G)MR bij het proces betrokken raken.
- Vraag: Wie neemt het intentiebesluit?

Antwoord: Het intentiebesluit wordt genomen door de besturen van de partijen die bij de fusie betrokken zijn, i.c. BBO en GS. Het is echter ook een besluit dat expliciet de goedkeuring heeft van de twee RvT'en, en de instemming van de MR van BBO en de GMR van GS.
- Vraag: Is het intentiebesluit een onomkeerbaar besluit?

Antwoord: Nee, dat is het niet. Als uit het onderzoek komt dat het beter is om niet te fuseren, dan zal aan het einde van het onderzoek het besluit worden genomen om de fusie niet uit te voeren.

B. Betrekking hebbend op de procedure en het tijdpad

- Vraag: Waarom is er een stuurgroep ingesteld?

Antwoord: Ook dat heeft te maken met de complexiteit van de materie. Het onderzoek (of de verschillende deelonderzoeken) moeten grondig worden uitgevoerd en goed worden begeleid en geëvalueerd. Ook is het belangrijk dat er voor de plannen, als die uiteindelijk worden uitgevoerd, een breed draagvlak is bij allebei de organisaties. De stuurgroep heeft tot taak om de deelonderzoeken te begeleiden en het proces te sturen.
- Vraag: Wie zitten er allemaal in de stuurgroep?

Antwoord: In de stuurgroep zitten de bestuurders van zowel BBO als van GS. Verder zitten er twee leden van elke RvT in; de voorzitter en nog een ander lid. Deze zitten erin voor hun belangrijke rol in het gehele bestuurlijk proces – zij houden toezicht op het bestuur en de manier waarop het bestuur zijn werk uitvoert. Verder zitten de bestuurssecretarissen van BBO en GS in de stuurgroep. Ook is er een extern adviseur aan de stuurgroep toegevoegd. Dat is gedaan om specifieke 'materiedeskundigheid' in huis te hebben. De stuurgroep wordt voorgezet door een onafhankelijke voorzitter. Dat is gedaan om te bewaken dat er geen 'partijdigheid' in de stuurgroep sluipt. Tot slot is er nog een extern adviseur aan de stuurgroep toegevoegd, voor de materiedeskundigheid. Alleen de bestuurders en de leden van de RvT'en hebben, als het op stemmen aankomt, stemrecht. De andere leden niet.
- Vraag: Waarom zitten er geen vertegenwoordigers van de MR (BBO) of de GMR (GS) in de stuurgroep?

Antwoord: Omdat de MR en GMR een belangrijke wettelijke taak hebben m.b.t. een fusie als deze. Een MR en een GMR kunnen –voor wat betreft een bestuurlijke fusie– worden aangeduid als 'controlerende organen', die een instemmingsbevoegdheid hebben op alle besluiten die genomen worden door de besturen. Als deze raden deel uit zouden maken van de stuurgroep zouden zij daarmee al op voorhand gecommiteerd kunnen zijn met de besluiten die voortvloeien uit het werk van de stuurgroep. Daarmee zou hun 'instemmingsrol' niet meer onafhankelijk zijn. Dat neemt natuurlijk niet weg dat de betreffende MR en GMR geen informatie zullen krijgen over wat er in de stuurgroep speelt. In de planning is erin voorzien dat er een regelmatige informatiestroom vloeit van stuurgroep naar MR/ GMR.

4. Vraag: Waarom is als waarschijnlijke fusiedatum voor 1 januari 2020 gekozen?
Antwoord: In de eerste plaats is er nogal wat tijd nodig om de onderzoeken uit te voeren en daarover op een goede manier tot besluitvorming te komen. Daarmee is een aantal maanden gemoeid. Verder zijn er twee logische momenten om bestuurlijk te fuseren: dat is óf aan het begin van een nieuw schooljaar, óf aan het begin van een nieuw kalenderjaar. Nu het onderzoek van BBO en GS in januari 2019 begint, is het begin van het schooljaar 2019 – 2020 een te vroeg moment. Dan kan het onderzoek en de besluitvorming daarover nog niet goed zijn afgerond. Daarom is gekozen voor 1 januari 2020. Het kan natuurlijk zo zijn dat tijdens het onderzoek blijkt dat ook dit een te vroege datum is. Als dat zo is, kan worden besloten dat een andere datum wordt gekozen. Juridisch kan iedere willekeurige datum worden gekozen – maar dat is niet zo logisch – soms gebeurt dat als een ‘ijkdatum’ (zoals 1 januari) net niet gehaald wordt en het ook niet verstandig is om te wachten tot de volgende ijkdatum.
5. Vraag: Wordt het personeel op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen?
Antwoord: Dat is zeker de bedoeling. Het staat nog niet vast op welke manieren dat allemaal zal gebeuren, maar de stuurgroep wil het personeel graag steeds voldoende informatie verstrekken over het proces.
6. Vraag: Is de uitgezette tijdlijn reëel?
Antwoord: De stuurgroep denkt van wel. Natuurlijk dienen er in relatief korte tijd veel werkzaamheden te worden verricht, maar op basis van andere fusiesituaties wordt het goed mogelijk geacht om vóór de zomervakantie van 2019 dat werk gereed te hebben. Dan kan ná de zomervakantie het besluitvormingsproces in gang worden gezet en dan is 1 januari 2020 een reële fusiedatum. Mocht werkendeweg blijken dat het schema toch te krap is, dan weegt de zorgvuldigheid zwaarder dan het tempo.

C. Betrekking hebbend op de voorgenomen manier van fuseren

1. Vraag: Zijn er alternatieven voor de fusie?
Antwoord: Ja, die zijn er wel, maar die samenwerkingsvormen bieden niet datgene wat de bestuurlijke fusie wel doet, namelijk één solide organisatie vormen waarbinnen de doelen die worden nagestreefd (en die in het intentiebesluit zijn opgenomen) kunnen worden bereikt. Voordat het intentiebesluit is genomen, zijn deze andere samenwerkingsvormen ook onder de loep genomen. In de toelichting op het intentiebesluit is voor al die vormen aangegeven waarom die niet voldoet voor wat BBO en GS met elkaar nastreven. Samengevat zijn de argumenten:
- De ‘overeenkomstvorm’ (als die voor veel punten moet worden toegepast) brengt een grote overhead met zich mee en leidt niet tot kortere lijnen of een ononderbroken ontwikkelingsgang voor de leerlingen.
 - De ‘federatie’ is niet meer dan een bestuurlijk overleg en is feitelijk niet zo anders dan wat er nu al gebeurt tussen BBO en GS.
 - De ‘coöperatie’ is een goede vorm als het erom gaat om alleen samen te werken op verschillende beleidsterreinen, maar het biedt geen oplossing voor de wens om bestuurlijk krachtadiger te worden.
 - De ‘personele unie’ komt, qua mogelijkheden, dicht bij de besturenfusie in de buurt, maar geeft meer bestuurlijke rompslomp en blijft een scheiding tussen rechtspersonen inhouden, wat de mogelijkheid van een ononderbroken ontwikkelingslijn in de weg staat.
 - De ‘holding’ kan wel leiden tot bestuurlijke samenwerkingsafspraken, maar is technisch zeer complex en leidt tot méér bestuurlijke lagen.
 - De ‘centrale dienst’ mag geen onderwijs verzorgen en dat is de corebusiness van zowel BBO en GS. De besturenfusie is de enige samenwerkingsvorm die Berg en Bosch en Gewoon Speciaal de mogelijkheid biedt om zo goed mogelijk de doelen van de samenwerking vorm te geven.

D. Betrekking hebbend op de positie van de medezeggenschapsraden

1. Vraag: Blijven de medezeggenschapsraden in stand?
Antwoord: Ja, de medezeggenschapsraden die nu aan de scholen zijn verbonden blijven allemaal in stand. Daarnaast komt er één gemeenschappelijke medezeggenschapsraad voor alle scholen binnen de nieuwe organisatie.

2. Vraag: Moeten er nu allemaal nieuwe reglementen gemaakt worden voor de medezeggenschap?
Antwoord: Voor een deel wel. In de eerste plaats moet er een 'medezeggenschapsstatuut' worden opgesteld. Dat statuut regelt hoe de medezeggenschap in de gehele stichting is of wordt ingericht: welke medezeggenschapsraden er zijn, welke bevoegdheden die raden hebben, hoe ze worden gekozen, etc. Iedere onderwijsorganisatie moet, op basis van de wet, een medezeggenschapsstatuut hebben vastgesteld. Bij een fusie moet dat uiteraard geheel worden aangepast aan de nieuwe situatie. Ook het reglement voor de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad moet worden aangepast aan de situatie na fusie.
3. Vraag: Worden die documenten in de fusierapportage meegenomen?
Antwoord: Ja. Het is wel belangrijk om te weten dat deze documenten, voordat zij in werking kunnen treden, de instemming moeten hebben van twee derde deel van de leden van de (voorlopige) gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Dat zal bij de besluitvormingsprocedure over het fusiebesluit (aannemend dat dit besluit genomen wordt) worden bewaakt.

E. Betrekking hebben op het onderzoek naar de personele aspecten

1. Vraag: Hoe ziet na de bestuurlijke fusie de afvloeiingslijst er uit?
Antwoord: Er komt geen afvloeiingslijst. Een afvloeiingslijst hoort bij besturen die, zoals de cao dat noemt, 'ontslagbeleid' voeren. BBO en GS doen dat niet. Die voeren allebei 'werkgelegenheidsbeleid'. Dat houdt (onder meer) in dat alle medewerkers een 'werkgelegenheidsgarantie' hebben. Bij de fusie blijft dat ook zo, dat staat al in de cao.
2. Vraag: Worden bij de fusie ook medewerkers ontslagen?
Antwoord: Er worden door de fusie geen medewerkers ontslagen. Alle medewerkers die op de dag voorafgaand aan de fusie in dienst zijn en dat ook zouden zijn gebleven als de fusie niet plaatsvindt, behouden hun baan, hun werk en hun volledige rechtspositie (salaris, functie, pensioen, vergoedingsregeling, etc.). Natuurlijk wordt het dienstverband van medewerkers van wie de arbeidsovereenkomst zónder de fusie óók zou eindigen, gewoon beëindigd.
3. Vraag: Hoe wordt omgegaan met de verschillen in het functiebouwwerk?
Antwoord: Een van de eerste dingen die, als de besluitvorming rondom de fusie is afgerond, zal plaatsvinden is ervoor zorgen dat er één functiehuis komt voor de totale organisatie. Dan zullen de huidige functiebouwwerken 'in elkaar worden geschoven' en zal gekeken worden of er overlap bestaat.
4. Vraag: Kan in het functiehuis sprake zijn van 'dezelfde functie' met een 'andere beloning'?
Antwoord: Nee, dat kan niet. Als twee functies inhoudelijk aan elkaar gelijk zijn, dan is ook de beloning gelijk. Wat natuurlijk wel kan is een situatie waarin een functie (op dit moment) wel dezelfde benaming heeft, maar uiteindelijk toch een andere inhoud heeft. In dat geval kan de beloning dus ook verschillen.
5. Vraag: Wat gebeurt er als het leerlingenaantal daalt op een school? Is er dan verplichte overplaatsing naar een andere school?
Antwoord: Bij een daling van het aantal leerlingen op een school zal dat voor de totale personele bezetting op die school consequenties moeten hebben. Omdat er binnen de organisatie werkgelegenheidsbeleid geldt zal dat niet leiden tot ongevraagd ontslag en zal op basis van de werkgelegenheidsgarantie ervoor worden gezorgd dat iedereen een werkplek houdt. De hoofdregel is dat dit in goed onderling overleg gebeurt en dat eventuele veranderingen in werkplek op vrijwillige basis zijn. Als uiteindelijk blijkt dat dit niet mogelijk is biedt de cao de ruimte om dat verplicht te doen.
6. Vraag: Kan een overplaatsing plaatsvinden van een school voor speciaal onderwijs naar een school voor speciaal basisonderwijs en omgekeerd?
Antwoord: Dat is niet onmogelijk. In de cao wordt het onderscheid niet gemaakt en ook qua bevoegdheidsregelingen in de wet zijn er geen belemmeringen. Dat neemt natuurlijk niet weg dat er tussen de soorten scholen zeker verschillen zijn en dat bij een dergelijke overplaatsing altijd heel belangrijk is of er een 'match' is tussen de persoonlijke mogelijkheden van de medewerker, diens wensen en de onderwijskundige/inhoudelijke verlangens die vanuit de school gelden.

F. Betrekking hebbend op het onderzoek naar onderwijs & ondersteuning

- Vraag: Hebben we als medewerkers inbreng bij het onderzoek over het onderwijs?
Antwoord: Ja, er is een bijeenkomst geweest op 11 april 2019 waarvoor alle medewerkers uitgenodigd waren en waar aan de hand van thema's gesproken is over de onderwijsinhoudelijke koers van de organisatie als de fusie tot stand komt. Het is van belang geweest dat medewerkers bij deze bijeenkomst aanwezig zijn geweest en daar hun medewerking aan hebben verleend. Zij zijn immers de experts bij uitstek als het gaat over het geven van onderwijs en het bieden van ondersteuning.

G. Betrekking hebbend op het onderzoek naar de opzet van de organisatiestructuur

- Vraag: Wat wordt de juridische vorm van de organisatie?
Antwoord: BBO en GS hebben nu beiden de 'stichtingsvorm'. Die vorm zal ook na de fusie in stand blijven.
- Vraag: Blijven de scholen apart of worden ze samengevoegd?
Antwoord: de scholen blijven allemaal apart. Het is een *besturenfusie* en geen *scholenfusie*. Er wordt ook niet getornd aan de cultuur of de identiteit van de scholen.
- Vraag: Wat is de positie van KANS?
Antwoord: Door de besturenfusie zal de positie van KANS worden versterkt.

H. Betrekking hebbend op het onderzoek naar de financiën en het beheer

- Vraag: Wat wordt bij dit onderzoek allemaal uitgezocht?
Antwoord: Bij dit onderzoek wordt gekeken naar de financiële situatie van Gewoon Speciaal en van Berg en Bosch Onderwijs. In beeld wordt gebracht hoe de financiën zich de laatste jaren hebben ontwikkeld. Dat gebeurt door middel van de zogeheten 'kengetallen', dat zijn door de Minister van OCW opgestelde criteria waaruit in een zekere mate kan worden afgelezen of een organisatie 'financieel solide is of niet'. Ook zal er onderzoek plaatsvinden naar de financiële risico's die de besturen kunnen lopen. Daarbij wordt ook gekeken naar alle aspecten die in financiële zin aan de orde kunnen zijn: de bekostiging van het ministerie, de financiering vanuit de samenwerkingsverbanden, de vergoedingen van (bijvoorbeeld) het Participatiefonds, de risico's van ziekte en werkloosheid van medewerkers, het onderhoud van de gebouwen, etc.

I. Betrekking hebbend op het onderzoek naar kwaliteitszorg

J. Betrekking hebbend op het onderzoek naar de markt & omgeving

K. Betrekking hebbend op de communicatie

- Vraag: Worden de motieven/doelen voor de fusie met het personeel gecommuniceerd en zo ja hoe?
Antwoord: Ja, dat gebeurt. Er zijn aan het begin van het proces twee bijeenkomsten gehouden, waarvoor alle medewerkers van BBO en GS zijn uitgenodigd, waar toelichting gegeven is op het proces dat nu gelopen wordt. De PowerPointpresentatie die daarbij is gebruikt is ook beschikbaar voor alle medewerkers. Gedurende het proces zal overigens ook steeds met de medewerkers worden gecommuniceerd als dat nodig of wenselijk is.
- Vraag: Worden de motieven/doelen voor de fusie met de ouders gecommuniceerd en zo ja hoe?
Antwoord: Ja, er wordt ook met de ouders gecommuniceerd. Op dit moment (februari 2019) wordt nog gekeken op welke wijze dat het best kan gebeuren.